

Biuletyn Polonistyczny

04.04.2025

Uniwersytet

Instytut Języków Nowożytnych (Institutionen för moderna språk)

Miejscowość: Uppsala

Instytucja macierzysta:

Adres: Box 636, 751 26 UPPSALA

Telefon: +46 471 1297

E-mail: info@moderna.uu.se

Pierwsze zajęcia z języka polskiego odbyły się już w 1886 roku i od tego czasu język polski stanowi integralną część działalności uppsalskiej slawistyki.

Znaczący dla rozwoju polonistyki uppsalskiej był wkład prof. Józefa Trypućki, który od lat 40-tych prowadził zajęcia z języka polskiego, a w 1966 roku objął stanowisko profesora slawistyki i tym samym umocnił profil polonistyki uppsalskiej i zapoczątkował wiele projektów, z których najważniejszym, do dziś angażującym polonistów szwedzkich, jest projekt skatalogowania zasobów bibliotecznych Jezuitów z Braniewa, znajdujących się obecnie w bibliotece uniwersyteckiej w Uppsali. W kolejnych latach do rozwoju polonistyki uppsalskiej przyczynili się m.in. prof. Lennart Hagåsen, Andrzej Nils Ugglå, Róża Lekach, Maria Zadencka, M. Anna Packalén Parkman, a obecnie Magdalena Słyk. Przez wiele lat polonistyka uppsalska wspomagana była także lektorami z Polski, byli wśród nich m.in. Witold Cienkowski, Maria Strzyżewska, Witold Maciejewski, Jerzy Bralczyk, Włodzimierz Gruszczyński. Obecnie w Uppsali można studiować polonistykę jako główny kierunek w ramach studiów licencjackich oraz magisterskich. Celem kształcenia jest zarówno rozwinięcie praktycznych umiejętności językowych, czyli zdolności do posługiwania się językiem w codziennych sytuacjach, czytania i pisania po polsku, jak i zdobycie teoretycznej wiedzy o systemie języka: fonetyce, morfologii, składni, stylistyce, semantyce oraz historii języka. Biegłość językowa, zarówno w mowie, jak i piśmie, jest rozwijana m.in. poprzez ćwiczenia tłumaczeniowe w obu kierunkach oraz lekturę tekstów literackich i fachowych. Studia obejmują także możliwość pogłębienia wiedzy z zakresu historii literatury i kultury polskiej. Dużą wagę przykładają do podstawowej orientacji w realiach polskich, zarówno historycznych, jak i współczesnych. Dla chętnych istnieje możliwość wyjazdu do Polski w ramach współpracy Erasmus+ na krótszy lub dłuższy okres celem udziału w zajęciach językowych dla obcokrajowców.

Początkowo studia w ramach polonistyki były prowadzone stacjonarnie, jednak skutkiem decyzji politycznych, oferta kursów w ramach polonistyki w Uppsali była coraz bardziej ograniczana i od 2007 do 2013 język polski stanowił jedynie drugi kierunek, bez możliwości pisania prac licencjackich czy magisterskich. Ta sytuacja zmusiła nas do zrewidowania naszych kursów i zmobilizowała nas do rozwijania nowych kursów, które w większym stopniu odpowiadały oczekiwaniom studentów. W tym czasie zaczęliśmy rozwijać kursy online, dzięki czemu w 2013 roku polonistyka uppsalska z powrotem stała się kierunkiem głównym na poziomie licencjackim i magisterskim. W 2020 roku zaczęliśmy także oferować kursy doszkalające dla nauczycieli języka polskiego jako ojczystego i odziedziczonego.

Pomimo trudności i ograniczeń polonistyka uppsalska cały czas się rozwija. Obecnie jesteśmy w trakcie rekrutacji drugiego adiunkta z języka polskiego, co zdecydowanie wzmocni naszą polonistykę i pozwoli rozwijać nie tylko kursy dla studentów, ale również prowadzić badania naukowe i wzmocnić współpracę. Obecnie współpracujemy z Uniwersytetem Śląskim, gdzie wspólnie ze Szkołą Języka i Kultury Polskiej prowadzimy projekt mający na celu rozwijanie nowych materiałów dydaktycznych skierowanych do studentów szwedzkojęzycznych.

Mimo wyzwań, polonistyka w Uppsali pozostaje ważnym elementem slawistyki w Szwecji, a jej znaczenie rośnie wraz z rozwojem Polski i jej integracją z UE.

Aktualni pracownicy: dr Magdalena Słyk, mgr Marcelina Bozek

Formy kształcenia

W ramach polonistyki uppsalskiej prowadzone są studia I i II stopnia, język polski jest też możliwym kierunkiem w ramach studiów slawistycznych III stopnia. Dodatkowo prowadzone są zajęcia w ramach kursu doszkalającego dedykowanego nauczycielom języka polskiego jako ojczystego i odziedziczonego. Zajęcia na wszystkich stopniach są prowadzone w trybie zdalnym.

W ofercie znajdują się następujące kursy:

I stopień studiów: Polska I, Polska II, Polska B, Polska C, Polska D, Polenkunskap oraz Polsk litteraturhistoria;

II stopień studiów: Polska E1, Polska E2, Examensarbete i slaviska språk E (polska), Examensarbete i slaviska språk F (polska), Polsk migrantlitteratur i världen efter 1945, Polsk film, Polska-svenska kontrastiv grammatik, Polskans utveckling utanför Polens gränser; Modersmålslärarutbildning, Polska

Działalność naukowa

W ostatnich latach badania naukowe w ramach polonistyki uppsalskiej skupiły się przede wszystkim wokół literaturoznawstwa i kultury, wymienić tu należy badania komparatystyczne polsko-szwedzkiej prozy realistycznej XIX i XX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem prozy o motywach wiejskich (M. Anna Packalén

Biuletyn Polonistyczny

Parkman). Badania nad rolą literatury w procesach historycznych i ideowych w Europie XIX wieku. Wpływ literatury na narodową identyfikację (Maria Zadencka).

Do zainteresowań badaczy należą także literatura kobieca, literatura mniejszości językowych, zagadnienia związane z przekładoznawstwem i transferem literatury polskiej i szwedzkiej, semantyka i aspekty kulturalne w przekładzie, glottodydaktyka.

oprac. dr Magdalena Słyk

Słowa kluczowe: polonistyka, Szwecja